

Verkiezingsprogramma ChristenUnie 2021 - 2026

ChristenUnie Eemsdelta

ChristenUnie

+ Geef geloof een stem

VERKIEZINGEN 2020

Het jaar 2020 is een heftig jaar: het coronavirus en de bijbehorende maatregelen hebben veel gevraagd van ons allemaal en blijven aanspraak op ons doen. Sociaal en economisch heeft het enorme gevolgen. 2020 is ook een heftig jaar omdat we nog steeds middenin de aardbevingssituatie zitten, met zorgen en druk, maar ook met vorderingen en kansen.

Dit is de tijd waarin een nieuwe gemeente van start gaat. De drie gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum bundelen hun krachten. Door vele jaren van samenwerking op allerlei terreinen ligt er een stevig fundament onder deze nieuwe gemeente. Een goede basis om de grote opgaven en uitdagingen van nu aan te kunnen.

Een sterke en veelzijdige nieuwe gemeente

Het vormen van een nieuwe gemeente brengt veranderingen met zich mee die voor iedereen merkbaar zullen zijn. Beleid zal gelijkgetrokken worden op punten waar voorheen de drie gemeenten hun eigen richting kozen. Het zal ook best even wennen zijn en eerst nog een beetje 'uitvinden': hoe zal het contact met de nieuwe lokale overheid verlopen, wie en waar zijn de aanspreekpunten?

In ons verkiezingsprogramma laten we zien hoe de ChristenUnie de nieuwe gemeente ziet en waar wij ons daarbinnen voor willen inzetten. We zijn ervan overtuigd dat de drie gemeenten samen sterker, daadkrachtiger en weerbaarder zal zijn. We zijn er zeker van dat de vele verschillende kernen (dorpen en steden) in het gebied elk hun eigenheid zullen behouden omdat deze eigenheid een lange geschiedenis heeft en niet door de overheid gevormd wordt maar door de mensen die er wonen en leven.

Een ervaren en vernieuwende ChristenUnie

De ChristenUnie is een partij van christenen en een partij voor iedereen. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de grote liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor de gemeente Eemsdelta.

Dit vatten we samen in onze kernboodschap:

- ⊕ Dien de samenleving: Iedereen telt mee en doet mee, iedereen is van waarde en nodig. We leven samen en zijn verbonden met elkaar.
- ⊕ Deel de vrijheid: Mensen hebben keuzevrijheid nodig, ruimte voor eigen invulling, initiatief en verantwoordelijkheid. Dit geeft kleur aan mensen, organisaties, dorpen en wijken. We geven elkaar ruimte.
- ⊕ Bescherm het leven: We zorgen voor elkaar en voor de schepping (klimaat, milieu, leefomgeving). We zijn dankbaar voor alle leven.

De ChristenUnie heeft ruime raadservaring in alle drie de gemeenten, met jarenlange college-deelname in Delfzijl en Loppersum. Deze ervaring nemen we graag mee in onze nieuwe gemeente, de kandidatenlijst laat dit zien: een mix van ervaren kandidaten en nieuwe inbreng.

Doe met ons mee!

HOOFDSTUK 1 BETROUWBARE OVERHEID

Waar staat de ChristenUnie in de nieuwe gemeente Eemsdelta voor?

Bij de ChristenUnie staat de samenleving centraal: mensen, maatschappelijke verbanden en overheid maken samen de gemeente Eemsdelta. Daarbinnen is elk dorp, elke stad of wijk een eigen eenheid, met een eigen identiteit en werkwijze. De lokale overheid heeft de taak die eigen kracht te beschermen en te versterken. Door mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar dat nodig is, zonder af te doen aan ieders eigen verantwoordelijkheid.

De gemeente, dat zijn we samen

+ *Ruimte voor burgerinitiatief*

De ChristenUnie juicht initiatieven van inwoners, instellingen, bedrijven en kerken toe, vooral als die het algemeen belang op het oog hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt en drempels verlaagt waar nodig, maar ook grenzen stelt. Inwoners krijgen de ruimte zich te organiseren en verantwoordelijkheid te nemen, zoals bijvoorbeeld in coöperaties op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie of wijkbeheer.

+ *Eigen inbreng dorpen en wijken*

Dorpen en wijken hebben eigen budgetten, waarmee zij keuzes kunnen maken die passen bij hun situatie en karakter. We willen dat alle kernen toegang houden tot een eigen budget en ook dat kernen hun eigen gebiedsregisseur of dorpsondersteuner hebben. Zij begeleiden initiatieven, zijn een vast aanspreekpunt en een belangrijke schakel naar de verschillende afdelingen van de gemeente.

+ *Meedoen via dorps-, stads- of jeugdleden*

Overleg en inbreng vanuit de dorpen en wijken verloopt meest via de dorps- en wijkverenigingen; elke kern heeft daar zijn eigen weg in en ervaring mee. De ChristenUnie waardeert het als ook de stedelijke kernen zich op zo'n manier organiseren, bijvoorbeeld in een stadsraad of wijkoverleg. We willen ook in de nieuwe gemeente een jaarlijkse kindergemeenteraad georganiseerd zien en zijn met de jongeren vóór het instellen van een jongerenraad.

+ *Wederzijds vertrouwen*

Wij zijn ervan overtuigd dat goed, betrouwbaar bestuur en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving en onderling vertrouwen. De ChristenUnie wil voortbouwen op de goede relaties en korte lijnen die er zijn tussen gemeente en inwoners. We willen betrokken aanwezig zijn en inwoners vroegtijdig en open betrekken bij beleidskeuzes en/of grote ontwikkelingen. We geven hoge prioriteit aan de bereikbaarheid en de dienstverlening van de gemeente.

Financiën

+ *Goed rentmeester*

Van de nieuwe gemeente verwachten wij dat hij een betrouwbare en goede rentmeester is van de beschikbare middelen. Structurele uitgaven moeten worden betaald uit vaste inkomsten, er moet evenwicht zijn tussen inkomsten en uitgaven. Inwoners betalen via belastingen mee aan de inkomsten van de gemeente. Voor mensen met weinig draagvlak zijn er kwijtscheldingsmogelijkheden. Kostenreductie is te bereiken door integraal de taken op sociaal gebied, de openbare ruimte en veiligheid in te vullen; een integrale aanpak komt vaak ook de kwaliteit ten goede.

⊕ *Betere financiering sociaal domein (oproep aan het Rijk)*

De taken van de gemeente in het zogenoemde 'sociaal domein' zijn toegenomen maar het budget vanuit het Rijk is verlaagd. Dit terwijl de gemeente relatief meer mensen telt in kwetsbare posities, die een groter beroep doen op ondersteuning. Voor nu is onze richtlijn dat bij maatregelen de meest kwetsbaren moeten worden ontzien. Maar we zetten in op betere financiering vanuit het Rijk. De gemeente moet dit probleem met collega-gemeenten steeds nadrukkelijk bij provincie en het rijk aan de orde stellen.

⊕ *Behoedzaam financieel beleid*

De nieuwe gemeente moet de financiële risico's steeds goed in beeld hebben en beheersen. Er is extra behoedzaamheid vereist want omstandigheden als een hogere kwetsbaarheid van inwoners, aardbevingsproblematiek en bevolkingskrimp kunnen financiële nadelen met zich meebrengen die niet altijd goed in te schatten zijn. Belangrijk is dat aantal en grootte van te ontwikkelen projecten in balans zijn met de financiële draagkracht van de gemeente. De ChristenUnie is scherp op eventuele nadelige financiële effecten van de nieuwe Omgevingswet.

⊕ *Financiële balans na de herindeling*

Het ziet er naar uit dat de nieuwe gemeente Eemsdelta minder middelen heeft dan de drie gemeenten nu afzonderlijk hebben. De ChristenUnie vindt dat bij het in evenwicht brengen van inkomsten en uitgaven voor de nieuwe gemeente de posten rond de nood van de individuele burgers - zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van voorzieningen - zoveel mogelijk moeten worden ontzien. En ook: omdat de lastendruk in de drie Eemsdelta-gemeenten al hoger is dan het landelijk gemiddelde mogen deze, buiten het noodzakelijke gelijktrekken ervan, alleen trendmatig stijgen. Waar de hondenbelasting nu nog bestaat willen we die afschaffen; de toeristen- en reclamebelasting zal gemeentebreed gelden.

⊕ *NPG-geld besteding naar bedoeling*

Voor de nieuwe gemeente is de komende jaren ongeveer 80 miljoen extra beschikbaar uit het Nationaal Programma Groningen, bedoeld voor de 'brede welvaart': de verbetering van de positie van inwoners en de leefbare omgeving. De gemeente is pro-actief om hiervoor programma's te maken. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling de middelen te gebruiken als aanvulling op de jaarlijkse begroting. Mogelijke gevolgen voor de structurele lasten op lange termijn zijn steeds onderdeel van de afweging rond een NPG-project.

HOOFDSTUK 2 VEILIGHEID

Waar staat de ChristenUnie voor?

Als inwoners van de gemeente Eemsdelta willen we graag veilig kunnen leven. De overheid heeft de plicht inwoners te beschermen en criminaliteit, overlast, verslaving en uitbuiting tegen te gaan. De ChristenUnie zet hierbij altijd in op een op herstel gerichte aanpak en het hervinden van perspectief. Dus hard waar het moet, zacht waar het kan.

Veilige dorpen en wijken

+ *Goede paraatheid veiligheidsdiensten*

Goed geoefende politie, brandweerzorg, rampenbestrijding en geneeskundige hulpdiensten zijn vereist. Regelmatig oefenen van het Gemeentelijk Beleidsteam (crisisteam) is zeer belangrijk. De genoemde diensten worden hierbij betrokken. Rampenplannen moeten op orde zijn. Politie moet goed toegerust zijn en adequaat kunnen reageren op criminele ontwikkelingen. Voor de opsporing en voor het goed en snel informeren van het gemeentebestuur is een goede informatiepositie van de politie noodzakelijk, dit moet altijd goed geregeld zijn.

+ *Buurtagenten als 'hoeder' van de wijk*

De ChristenUnie hecht sterk aan buurtagenten. In sommige wijken is sprake van een stapeling van problemen: werkloosheid, hoog zorggebruik, armoede, criminaliteit. Buurtagenten moeten daar als 'hoeder' van een wijk of dorp zeer toegankelijk aanwezig zijn. Inwoners moeten weten wie hun buurtagent is.

+ *Uitbreiding aantal BOA's*

De ChristenUnie wil dat het aantal BOA's verdubbeld wordt. Zij werken aan controle en handhaving in geval van bijvoorbeeld vernielingen bij scholen, het dumpen van afval, parkeerovertradingen en nu de corona-maatregelen.

+ *Veiligheid is een gezamenlijke inspanning*

Iedereen kan bijdragen aan de veiligheid in de eigen leefomgeving. Inwoners hebben daarom - evenals winkeliers, scholen, instellingen - een rol bij het opstellen en uitvoeren van het nieuw op te stellen Integraal Veiligheidsbeleid. Zij moeten kunnen inbrengen wat zij hierin vanuit hun ervaring belangrijk vinden. We stimuleren deelname aan Burgernet.

+ *Terughoudend met cameratoezicht*

Cameratoezicht kan een hulpmiddel zijn bij de bestrijding van criminaliteit, maar het heeft niet onze voorkeur. Met de ervaring die in Appingedam wordt opgedaan kan bepaald worden of het voor andere uitgaansgebieden wel zo wenselijk is.

+ *Bestrijding jeugdcriminaliteit prioriteit*

We vragen extra aandacht voor jeugdcriminaliteit met als uitgangspunt: duidelijkheid in de aanpak, gericht op het bieden van perspectief. Ouders en onderwijs worden hier nauw bij betrokken en ondersteund.

Drugs, drank, gokken en verslaving

+ *Geen uitbreiding aantal coffeeshops*

De ChristenUnie is tegen het telen van wiet en het gebruiken ervan, en dus ook tegen coffeeshops. Mensen zijn door God geschapen en te waardevol om zichzelf, hun vrijheid en waardigheid te verliezen in drugs (of in alcohol, gokken, prostitutie). Medicinale wiet moet alleen via gecontroleerde medische kanalen verkrijgbaar zijn.

⊕ *Ook geen uitbreiding gokmogelijkheden*

We hanteren voor de bestaande gokhal in Delfzijl een zgn. uitsterfconstructie. Het aantal vergunningen voor speelautomaten wordt niet verhoogd, ook niet wanneer de gokhal eventueel verhuist naar een grotere locatie. We willen daarnaast aandacht voor de zorgelijke ontwikkeling van andere vormen van gokken (pokerfeesten, gokken thuis via internet).

⊕ *Lachgas is niet om te lachen*

We willen dat het verbod op handel in en gebruik van lachgas in de horeca en openbare ruimte nu snel ingevoerd wordt. Voorlichting onder jongeren is hard nodig.

⊕ *Preventie verslaving*

We willen allemaal dat jongeren zonder verslaving opgroeien. Daarvoor is voorlichting op scholen goed maar ook en vooral de voorlichting aan jongeren samen met hun ouders. Die zou zoveel mogelijk door ex-verslaafden gegeven moeten worden. Verslavingszorg Noord-Nederland doet hierin belangrijk werk via het CJG.

Prostitutie, mensenhandel, uitbuiting

⊕ *Actualiseren beleid*

Met de verschuiving van prostitutie van clubs en bordelen naar het thuiswerken/via internet diensten aanbieden, neemt de onzichtbaarheid van de prostitutiebranche toe en daarmee ook het risico op illegaliteit, uitbuiting en mensenhandel. De ChristenUnie vindt het dan ook noodzakelijk dat het beleid voor preventie, opsporing, zorg en samenwerking vernieuwd wordt.

⊕ *Bestrijding mensenhandel en uitbuiting*

Mensenhandel komt niet alleen in de prostitutie voor maar ook in de horeca, de agrarische sector, de haven en bij productiewerk, in de vorm van economische uitbuiting. Alle mogelijkheden om mensenhandel en uitbuiting tegen te gaan moeten we benutten. Dat betekent dat de verschillende gemeentelijke diensten goed samenwerken en alert zijn op signalen van mensenhandel en daarbij samenwerken met de partners zoals politie en OM.

Radicalisering en discriminatie

⊕ *Tegengaan radicalisering*

De ChristenUnie wil de individuele (vaak minderjarige) burger beschermen tegen radicaal gedachtegoed. Aanpak van radicalisering bestaat uit het weerbaar maken van individuen, maar ook uit het actief uitdragen van de waarden van de Nederlandse samenleving. Het is naast een veiligheidszaak vooral ook een maatschappelijke aangelegenheid.

⊕ *Meer bekendheid Discriminatie Meldpunt Groningen*

In de gemeente Eemsdelta willen we ons inzetten tegen discriminatie. Discriminatie heeft vele vormen. Het kan gaan om onderscheid op grond van godsdienst en levensovertuiging, op grond van ras, geslacht of nationaliteit, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, handicap of leeftijd enzovoort. Voor de bestrijden is het belangrijk dat inwoners het Discriminatie Meldpunt weten te vinden zodat discriminatie goed in beeld is. We willen dit meer bekendheid geven.

HOOFDSTUK 3 ZORG

Waar staat de ChristenUnie voor?

In Eemsdelta doet iedereen ertoe en doet iedereen mee. De ChristenUnie staat voor een samenleving die is gebaseerd op naastenliefde. Elk mens is daarin waardevol. Al het leven, in gaafheid en gebrokenheid, verdient het om tot ontplooiing te komen. En ook om te worden beschermd en medische of mentale zorg te ontvangen als dat nodig is. Waardevol leven en waardig ouder worden zijn kernthema's bij de ChristenUnie.

Zorg voor kwetsbare inwoners

+ *Dorpsondersteuners in alle dorpen en wijken*

Om inwoners te helpen langer thuis te blijven wonen wil de ChristenUnie in de nieuwe gemeente de dorps- en wijk-ondersteuners behouden en aanstellen in dorpen/wijken die er nog geen hebben. Zij verzorgen een spilfunctie tussen inwoners die behoefte hebben aan ondersteuning en vrijwilligers die deze hulp willen bieden. Dit naar voorbeeld van de Zorgcoöperatie Loppersum, Noaberschap in Appingedam en het Vrijwilligersnetwerk in de zuidelijke dorpen van Delfzijl. De vooral praktische hulp bevordert aantoonbaar het welzijn.

+ *Zorgloketten zijn niet meer weg te denken*

Alle inwoners van de gemeente Eemsdelta moeten met zorg- en welzijnsvragen terecht kunnen bij een zorgloket, zoals de Damster Zorgbalie, het Sociaal Plein Delfzijl en in sommige dorpen via de zorgcoöperaties. Zorgloketten zijn laagdrempelig en dat is van belang voor vroege hulp bij problemen, waarmee voorkomen kan worden dat deze uitgroeien tot complexe zorgvragen.

+ *Behoud Persoonsgebonden Budget (PGB)*

Het persoonsgebonden budget (pgb) is een middel waarmee de zorgvrager de eigen regie houdt. Men kan hiermee zorg die niet gecontracteerd is of bijvoorbeeld identiteitsgebonden zorg inkopen. De ChristenUnie wil dat PGB-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen.

+ *Mensen met een beperking doen volop mee*

We staan voor een inclusieve samenleving. Een samenleving waarin iedereen mee kan doen, ieder met zijn talenten en beperkingen. Het VN-verdrag inzake de rechten van mensen met een beperking (2016) geeft gemeenten verantwoordelijkheden die binnen gemeente Eemsdelta verder uitgewerkt moeten worden in een uitvoeringsplan, dat samen met de betrokkenen opgesteld wordt.

+ *Snelle hulp voor personen met verward gedrag*

Mensen met acute psychische nood hebben goede opvang, zorg en ondersteuning nodig. Er moet snel een deskundige ter plekke zijn zodat er goede hulp geboden kan worden. We zien graag dat de gemeente Eemsdelta dit met de uitvoerende organisaties (Lentis, Ambulancevervoer Groningen, Menzis) regionaal gaat coördineren.

Wonen, woonvormen en zorgplekken

+ *Innovatieve nieuwe zorgcomplexen*

Het Groninger Zorgakkoord voorziet onder andere in aardbevingsbestendige zorgniewbouw op drie centrumlocaties in de gemeente Eemsdelta. Woonvormen van instellingen voor ouderenzorg, gehandicaptenzorg en psychische zorg komen hier samen in één gebouw. De ChristenUnie is enorm blij met de vooruitstrevende plannen want hiermee blijft zorg en begeleiding dichtbij voor de toekomst behouden. Ook zien we mogelijkheden voor mooie wisselwerkingen tussen bewoners onderling en met de omgeving, bijvoorbeeld in vrijwilligerswerk en dagbesteding.

⊕ *Tussenzorg in de nieuwe zorgcomplexen.*

Naast de anderhalvelijnszorg die is gerealiseerd in Revalidatiecentrum Eemsdelta, willen we ook plekken creëren voor tussenzorg, zorg voor mensen die nog niet voor zorg in een verpleeghuis in aanmerking komen. De ChristenUnie wil dit invoegen in de genoemde nieuwe zorggebouwen, zodat ook tussenzorg dichtbij aanwezig is.

⊕ *Voldoende aangepaste woningen*

Om zelfstandig te kunnen wonen moeten er voor mensen met een zorgbehoefte voldoende aangepaste woningen in Eemsdelta zijn: voor ouderen, voor mensen met een beperking, maar ook voor mensen die zware zorg nodig hebben en (jong)volwassenen met een psychiatrische achtergrond. Binnen de versterking moeten kansen benut worden voor het bouwen en aanpassen van woningen volgens de nieuwste bouwrichtlijn. Voor het levensloopbestendig maken van woningen is voor eigenaren op initiatief van de ChristenUnie de Blijverslening ingesteld. Voorlichting hierover is gewenst.

⊕ *Voldoende hulp Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang*

Mensen die eerder in een Beschermd Wonen-woonvorm begeleid werden, zullen nu meer in de eigen buurt blijven wonen en daar hulp krijgen ('Wonen-met-begeleiding'). De ChristenUnie let goed op dat de hulp en begeleiding die aan huis geboden wordt voldoende is. Het is goed dat de middelen die gemeenten hiervoor van het rijk krijgen in de provincie bij elkaar gelegd worden, om het zó te verdelen dat het geld daar terecht komt waar de behoefte is en lasten gezamenlijk worden gedragen.

Zorg in aardbevingsgebied

⊕ *Aandacht voor psychische gezondheid*

Mensen krijgen veel te verstouwen door nog steeds aanhoudende onduidelijkheid bij schadeafhandeling en de versterking. De Coronacrisis is daar nu bijgekomen, met sociale aanpassing en zorgen over gezondheid en economische situatie. Ook kinderen en jongeren zijn de dupe door een verstoorde schoolgang en verhuizingen thuis en op school, soms tegelijkertijd. We maken ons zorgen om de lange-termijn-effecten en vragen daarom steeds extra aandacht voor de psychische gevolgen bij jong en oud.

⊕ *Voortzetting mentale ondersteuning*

We willen dat er steeds ontmoetingsplekken zijn in dorpen en wijken waar de versterking wordt uitgevoerd voor lotgenotencontact. De emotionele ondersteuning door de GGD (coaches) moet voor langere termijn vanuit het Rijk geborgd worden (is nu voor 2 jaar). Dit geldt ook voor de GVA (Geestelijke Verzorging Aardbevingsgebied), we willen dat deze voor lange termijn gecontinueerd wordt uit landelijke middelen. De Tweede Kamerfractie van de ChristenUnie maakt zich hard voor deze verlenging.

⊕ *Snelle informatie bij calamiteiten*

Het wonen in de kern van het aardbevingsgebied maakt mensen extra gevoelig voor dreigend gevaar. Om extra stress te voorkomen moeten inwoners goed en snel geïnformeerd worden wanneer er zich eventuele gezondheidsrisico's of gevaarlijke situaties voordoen als gevolg van onder andere gaswinning en chemische industrie.

HOOFDSTUK 4 GEZIN, JEUGD EN ONDERWIJS

Waar staat de ChristenUnie voor?

Elk kind heeft liefde en aandacht nodig en een veilige omgeving als goede basis voor het hele leven. In de gemeente Eemsdelta zetten we in op veilige gezinnen, veilige scholen en veilige buurten. En kinderen die dat nodig hebben krijgen hulp en ondersteuning, zodat hun kansen worden vergroot. De ChristenUnie wil onderwijs dichtbij en koestert het grote onderwijsaanbod in onze gemeente.

Investeren in gezinnen

+ *Sterke en liefdevolle gezinnen*

De ChristenUnie wil aandacht vragen voor het werken aan sterke en liefdevolle gezinnen. Al tijdens de zwangerschap moet er aandacht zijn voor de mentale voorbereiding van de ouders op de komst van een kindje; dit kan via ouderschaps cursussen. We zijn blij met de opvoedcursussen en met Ouders-voor-elkaar, waarbij ouders elkaar ontmoeten en ondersteunen. Hierbij mag ook aandacht zijn voor goede relaties. Het kind is het beste af als ouders het samen goed hebben.

+ *Hulp bij relatieproblemen*

Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak bijzonder ingrijpend. Voor hen is er het hulpprogramma KIES dat via het CJG en de SW&D wordt aangeboden. De ChristenUnie ziet graag dat er in een eerder stadium ook voor ouders hulp is wanneer er relatieproblemen zijn, ook via het CJG. Er moet laagdrempelig mogelijkheid zijn tot gesprek en verwijzing naar relatieondersteuning, mediation en hulp bij scheiding.

Veiligheid

+ *Weerbaar het internet op*

We vinden het belangrijk dat kinderen en ouders weten hoe ze veilig kunnen omgaan met media, internet en sociale media. Vanaf 2021 is Digitale Geletterdheid een vast onderdeel van het onderwijsprogramma in het basis- en voortgezet onderwijs. Daarin kunnen wat ons betreft deze onderwerpen goed aan bod komen. Hoe dan ook moet er in het onderwijs goede voorlichting zijn aan jongeren en hun ouders over de gevaren van internet, zoals fake news, sexting, grooming en loverboys.

+ *Aanpak kindermishandeling en -misbruik*

De ChristenUnie zet zich in voor een aanpak kindermishandeling waarin aandacht is voor preventie en voor het versterken van de interactie tussen kind, ouders, verloskunde, consultatiebureau, onderwijs, wijkteam en Veilig Thuis. Zorgprofessionals moeten goed voorbereid zijn om loverboysituaties en gevallen van mensenhandel/thuisprostitutie te herkennen.

+ *Bekendheid trainingen CJG*

Bij het Centrum voor Jeugd en Gezin kunnen ouders, kinderen en jongeren terecht voor voorlichting, cursussen en trainingen om beter om te kunnen gaan met moeilijke situaties in het gezin of op school, zoals conflicten, peetsituaties, verslaving, gedragsproblemen of mantelzorg. Deze ondersteuning kan grotere problemen voorkomen en mag wat meer algemene bekendheid hebben.

Onderwijs

+ *Divers onderwijsaanbod behouden*

We vinden het belangrijk dat ouders kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen. De gemeente moet de levensbeschouwelijke en pedagogische diversiteit van scholen respecteren. Netwerkscholen maken het mogelijk dat ook kleinere scholen in de dorpen kunnen voortbestaan en ook de diversiteit aan onderwijs in de gemeente Eemsdelta behouden blijft.

+ *Doorlopende lijn 0 tot 23*

De ChristenUnie vindt de samenwerking tussen basisscholen, het voortgezet onderwijs en het onderwijs dat daar weer op volgt belangrijk, zeker als het gaat om kwetsbare jongeren. De vorming van de brede scholen en straks de scholencampus vergemakkelijkt een warme overdracht van leerlingen. Door daarnaast goed af te stemmen met werkgevers in de regio (bedrijfsleven, zorg) ontstaat er een mooie doorlopende leerlijn en begeleiding, vanaf de kinderopvang/peuterleeftijd tot aan werk.

+ *Veilig en duidelijk verloop versterking schoolgebouwen*

Op dit moment wordt er in de gemeente Eemsdelta hard gewerkt aan het aardbevingsbestendig maken van alle schoolgebouwen. Dit zorgt voor een onrustige periode en de gemeente moet alles in het werk stellen om deze opgave zo veilig mogelijk te laten verlopen. Dus veilige routes van en naar de tijdelijke huisvesting en goede, duidelijke voorlichting over wat er allemaal te gebeuren staat.

+ *Ondersteuning kinderen met achterstand*

In Delfzijl is binnen het Nationaal Programma Groningen een aanvraag in voorbereiding voor middelen om kinderen de komende 20 jaar extra te ondersteunen op het gebied van onderwijs en begeleiding. Het gaat erom de kansen voor kinderen met een achterstand in het onderwijs en bij toekomstig werk te vergroten en naar voorbeeld van Rotterdam-Zuid de achterstand ten opzichte van het landelijk gemiddelde in te lopen. De ChristenUnie wil dat deze aanvraag voor de hele gemeente Eemsdelta gaat werken.

+ *Maatwerk Passend Onderwijs*

Voor kinderen die op hun school niet de zorg en begeleiding kunnen krijgen die ze nodig hebben en daardoor dreigen uit te vallen zoekt de school met het netwerk Passend Onderwijs een goede oplossing. Zij werken samen met de gemeente (jeugdhulp) om de hulp aan het kind af te stemmen. Er is veel mogelijk in de regio. Het is belangrijk de mogelijkheden en de kwaliteit ervan steeds goed te overzien zodat het kind optimaal en op maat geholpen kan worden.

HOOFDSTUK 5 WERK EN INKOMEN

Waar staat de ChristenUnie voor?

Het hebben van werk is belangrijk voor levensonderhoud en contact. Ons werk is een plek waar we talent en verantwoordelijkheid inbrengen en waar we ons kunnen ontwikkelen. Helaas vindt niet iedereen passend werk en heeft de coronacrisis veel mensen hard geraakt. De ChristenUnie vindt dat niemand in de gemeente Eemsdelta aan zijn of haar lot mag worden overgelaten. We zetten ons in voor begeleiding naar werk en voor mensen in armoede, met speciale aandacht voor kinderen.

Aan het werk

+ *Innovatief en positief*

Niemand mag aan zijn lot worden overgelaten. Dit vraagt niet alleen om een goede manier van omgaan met de sociale zekerheid maar vooral om het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen mensen zelf aan perspectief kunnen werken. De ChristenUnie zet zich in voor positief bijstandsbeleid door bijvoorbeeld experimenten met sociale coöperaties, regelluwe zones en vormen van regelarme bijstand. Doel is de werkloosheid te verlagen naar hoogstens het landelijk gemiddelde.

+ *Goede opleiding en begeleiding*

Om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt dichter bij elkaar te brengen moeten we nauw samenwerken met andere gemeenten, werkgevers en onderwijsinstellingen om te komen tot passende opleidingen en omscholingstrajecten, goede begeleiding naar werk (vanuit school en werkplein) en optimale coaching bij het aan-het-werk-zijn. Dit vraagt extra inzet van alle partijen en maatwerk. Ook (sociaal) ondernemerschap, het 1000-banenplan, SROI worden ingezet als instrument om deel te nemen aan de arbeidsparticipatie.

+ *Behoud huidige locatie Werkplein Fivelingo*

Voor het begeleiden van mensen naar werk is ruimte nodig om werkervaring op te doen of bijscholing te volgen. Ook voor werkplekken voor mensen in Beschut Werk. De doelgroepen waarvoor het Werkplein werkt neemt toe. De ChristenUnie wil het grote gebouw op Fivelpoort (Appingedam) blijven gebruiken voor de huisvesting van Werkplein Fivelingo.

+ *Re-integratie begint met sociale activering*

Het uitgangspunt bij re-integratie is altijd het vinden van regulier werk. Wanneer dat (nog) niet haalbaar is kunnen instrumenten als leerwerk, participatietrajecten, loonkostensubsidie en beschut werk worden ingezet. Soms zijn tussenstappen nodig, sociale activering (deelname aan verenigingen, sport) en maatschappelijke participatie (vrijwilligerswerk).

+ *Ondersteuning ex-gedetineerden*

Sommigen van de ex-gedetineerden in onze gemeente vinden op eigen kracht hun weg terug naar werk. Voor de meesten is dit lastig en vaak is er ook sprake van een schuldenprobleem. Zij hebben intensieve begeleiding nodig bij het vinden van werk. We pleiten voor een gezamenlijke maatschappelijke aanpak om hen te ondersteunen bij hun terugkeer in de samenleving.

Inburgering

+ *Aandacht voor nieuwe en 'oude' nieuwkomers bij inburgering*

Met de nieuwe Wet Inburgering die in juli 2021 ingaat krijgen gemeenten weer een grotere rol bij in de inburgering. Het traject zal sneller verlopen onder andere door gelijktijdig de taal te leren en te participeren. De ChristenUnie grijpt dit moment aan om ook beter zicht te krijgen hoe het staat met de integratie van de nieuwkomers die nog onder de oude wet vallen. Dit willen we doen door een 'nulmeting' zodat aan degenen onder hen die blijken achter te blijven aanvullende hulp geboden kan worden om het inburgeringsexamen alsnog te halen, of voor begeleiding naar werk.

⊕ *Aanmoediging initiatieven integratie*

Door actief deel te nemen aan de maatschappij, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk en deelname aan verenigingen versnelt ook de weg naar werk. Initiatieven rond integratie van vluchtelingen verdienen aanmoediging en ondersteuning vanuit de gemeente, evenals het vrijwilligerswerk op dit gebied.

Armoedebeleid en preventie

⊕ *Speciale aandacht voor kinderen*

De Eemsdelta gemeenten hebben een goed eensgezind armoedebeleid. We willen er voor blijven zorgen dat iedereen mee kan doen in Eemsdelta, ook nu het aantal mensen dat onder de lage-inkomensgrens leeft toeneemt. De ChristenUnie heeft hierbij extra aandacht voor kinderen in armoede. De Voedselbank Eemsdelta moet structureel ondersteund worden.

⊕ *Integraal armoedebeleid*

Armoedebeleid staat niet op zichzelf. Vaak zijn er meerdere oorzaken, zoals taalachterstand, schulden, leefstijl, werkloosheid. Armoede is dus verbonden met meerdere beleidsterreinen van de gemeente. Wij pleiten daarom voor integraal beleid dat alle factoren omvat waardoor de betrokkene beter geholpen wordt. De zorgketten zullen hier proactief in zijn.

⊕ *Meer preventie schuldhulp*

Met de nieuwe wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening wordt het mogelijk mensen met schulden eerder te helpen omdat signalen eerder binnenkomen. De ChristenUnie wil nog meer inzetten op preventie, door het inzetten van ervaringsdeskundigen om mensen zo vroeg mogelijk op het spoor van hulp te zetten. Daarnaast: goede samenwerking VKB en SW&D dat met Budgetmaatje en het Steunpunt Administratie (Humanitas) laagdrempelig hulp bieden.

HOOFDSTUK 6 KUNST, CULTUUR EN SPORT

Waar staat de ChristenUnie voor?

In de gemeente Eemsdelta willen we ons kunnen uiten en ontwikkelen in kunsten en sport, met lessen en activiteiten dichtbij huis. We willen onze geschiedenis kennen en bewaren voor komende generaties en genieten van creativiteit en sportiviteit. In dit alles vinden we ontspanning, betekenis en verbinding. Daarom hecht de ChristenUnie aan musea, theater, bibliotheken, sportvoorzieningen en – evenementen en gaan we respectvol om met ons monumentaal erfgoed.

Bewaar het verleden

+ *Behoud en benut erfgoed*

Bij versterking en herstel van monumenten en karakteristieke panden mag niet voor goedkope oplossingen gekozen worden die ons erfgoed aantasten. In het geval van oude (agrarische) bedrijfspanden moet de bedrijfsvoering wel optimaal gevoerd kunnen worden. Kerken zijn als religieus erfgoed beeldbepalend en dragers van onze culturele identiteit. We stimuleren het multifunctionele gebruik van gebouwen, waardoor ze openstaan voor iedereen.

+ *Respectvolle en duurzame versterking karakteristieke panden*

De ChristenUnie vindt de Lijst Karakteristieke Panden in onze gemeente erg waardevol, bedoeld om beeldbepalende gebouwen te behouden. Deze panden moeten respectvol versterkt en hersteld worden. Het zou een gemiste kans zijn om dan niet gelijktijdig te verduurzamen. De subsidieregeling 'Karakteristieke gebouwen Overschild' – een pilot van de provincie – moet volgens ons ook voor Eemsdelta en het hele aardbevingsgebied worden ingevoerd.

+ *Identiteit dorpen, wijken en steden*

Kunst, cultureel erfgoed, jaarlijkse evenementen en gedenkdagen werken samenbindend en geven trots en identiteit. In de nieuwe gemeente Eemsdelta moeten dorpen en kernen ruimte houden voor de eigen culturele activiteiten en deze op hun eigen manier kunnen blijven invullen. We noemen hier bijvoorbeeld de 4-mei-herdenking die in elke kern zijn eigen verhaal en vorm heeft.

Stimuleer de creativiteit nu

+ *Mogelijkheden dichtbij*

Ieder mens is creatief. Die creatieve ontwikkeling begint al als we klein zijn. Ieder kind moet uitgedaagd worden met creatieve lessen en activiteiten bij de plaatselijke school, bij het muziekkorps of de toneelclub. We pleiten voor goede facilitering van de amateurkunsten, om lokale levendigheid en creativiteit te behouden. Het liefst op het dorp dichtbij, maar als de schaalgrootte het vereist centraler in de gemeente. Het IVAK kan hierbij uitstekend ondersteunen.

+ *Cultuurcluster Delfzijl, een cultuur-impuls*

Het nieuw (energieneutraal!) te bouwen theater De Molenberg zal een belangrijke regionale uitstraling en functie hebben, als theater maar ook voor congressen en evenementen. Nu de bibliotheek en cultuur-netwerkorganisatie Ivak onder hetzelfde dak komen moet er goede aansluiting en samenwerking zijn tussen deze drie cultuurpartners, als impuls en ondersteuning voor alle creativiteit in Eemsdelta.

+ *De bibliotheek, een taal- en cultuurhuis dichtbij.*

De bibliotheek biedt alle inwoners van onze gemeente kunst en cultuur, ontmoeting en toegang tot informatie, ook digitaal. De bibliotheek is belangrijk bij het leesonderwijs aan kinderen en volwassenen, ter bestrijding van laaggeletterdheid (Het Taalhuis). We willen bibliotheken of uitleenpunten dicht bij de inwoners houden: op scholen, in de stedelijke kernen en de centrumdorpen. We zijn blij met mooie initiatieven als Bibliotheek-aan-huis, en de openbare boekenkasten die we her en der tegenkomen.

Sport

+ *Actieve leefstijl*

Het Huis voor de Sport ondersteunt verenigingen, onderwijs en bedrijven om een gezonde en actieve leefstijl te creëren in onze gemeente. Met fiets-, vaar-, wandel-, of hardlooproutes wordt zowel bebouwde als natuurlijke omgeving op een doeltreffende en kostenvriendelijke manier toegankelijk gemaakt voor recreatie en beweging. De ChristenUnie wil uitbreiding van publieke fitnessapparaten en kinderspeeltoestellen in dorpen en wijken. Schoolpleinen moeten als speelplein open zijn voor de buurt.

+ *Gastvrij voor topevenementen*

Topsport kan een stimulans zijn voor mensen bij hun sport en bij het ontmoeten van elkaar. De gemeente Eemsdelta is regelmatig een gastvrij decor voor professionals tijdens sportevenementen zoals de Stadsloop in Appingedam, de Noorderrondrit-op-de-fiets georganiseerd door MFAC Loppersum of de Eurocup in Delfzijl.

+ *Duurzame sportlocaties zo dichtbij mogelijk*

We pleiten voor goede sportvoorzieningen voor breedtesporten op de dorpen en in de stedelijke kernen, zodat er dichtbij huis gesport kan worden. De meer specifieke sporten kunnen verspreid over de verschillende kernen plaatsvinden, mits ze goed bereikbaar zijn. Gebouwen en sportvelden moeten duurzaam zijn ingericht en het gebruik zoveel mogelijk multifunctioneel, zodat verschillende groepen elkaar ontmoeten. Eigendom en beheer liggen zoveel mogelijk bij de plaatselijke clubs.

+ *Open clubs*

Sporten is niet alleen gezond en leuk maar sport verbindt ook. De ChristenUnie richt zich op het betrekken van minima, ouderen en mensen met een beperking en mogelijke andere doelgroepen. De ChristenUnie pleit voor open clubs met een sterke binding met het sociale- en gezondheidsdomein. Ook hier geldt: regelingen waarmee sportdeelname ook voor minima mogelijk wordt moeten bekend zijn, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid om zwemles uit het Kans-voor-uw-kindpakket te betalen.

Voor iedereen – door iedereen

+ *Voor iedereen – ieder kind een club*

Deelname aan sport of het volgen van bijvoorbeeld muzieklessen kost soms meer geld dan gezinnen kunnen betalen. Daarom moet er duidelijke bekendheid zijn bij ouders, scholen en verenigingen over de verschillende regelingen die er zijn, waarmee een tegemoetkoming in de kosten ontvangen kan worden. Zoals via het Jeugdfonds Sport & Cultuur, Kans voor uw Kind, St. Leergeld, het Persoonlijk Cultuur Budget van het IVAK, of met een bijdrage uit de Participatieregeling. Zo is voor ieder kind een creatieve en/of sportieve club mogelijk.

+ *Door iedereen - voortgang vrijwilligerswerk*

De ChristenUnie waardeert het dat zoveel mensen zich belangeloos inzetten voor de zorg voor elkaar, voor sport, cultuur, voor educatieve activiteiten. Voor de voortgang van dit alles is het belangrijk dat er steeds voldoende vrijwilligers zijn. Dit werk moet daarom niet teveel beperkt worden door regels wanneer mensen met een uitkering zich willen inzetten. Om organisaties bij de werving van vrijwilligers goed te kunnen ondersteunen moet het Vrijwilligerssteunpunt breed bekend zijn. Sociale media zijn bij de werving een handig hulpmiddel.

HOOFDSTUK 7 ECONOMIE

Waar staat de ChristenUnie voor?

De economie heeft een ongekende klap gehad door Covid-19 en de stikstof- en PFAS-problematiek. Dat is overal merkbaar. Een sterke economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te bereiken zoals levendigheid in steden en dorpen, en kansen voor jongeren. We zijn trots op wat er is aan activiteit en ondernemerschap in Eemsdelta, dat willen we niet kwijt. Het versterken en uitbouwen van onze regionale arbeidsmarkt en economie heeft daarom hoge prioriteit.

Versterken van de arbeidsmarkt

+ *Aantrekken bedrijven*

We blijven inzetten op uitbreiding van de bedrijvigheid op het Chemiepark Delfzijl; een 'goedgevuld' Chemiepark en Oosterhorn geeft een impuls aan het MKB. Ook richten we ons voor bedrijventerrein Fivelpoort op het verder aantrekken van duurzame werkgelegenheid. In de dorpen zorgt het MKB en ZZP-werk voor bedrijvigheid dicht bij huis. Uitbreiding en vestiging moet daarom ook in dorpen mogelijk blijven. Daarvoor willen we gebruik maken van natuurlijke momenten en kansen die zich voordoen. Uitgangspunt is dat de gemeente hierin maximaal faciliterend is.

+ *Goede samenwerking onderwijs en bedrijfsleven*

De contacten tussen bedrijfsleven, scholen en opleidingsinstellingen, Werkplein Fivelingo en Bureau Eemsdelta/EZ moeten goed en intensief zijn, gericht op het ontwikkelen en verzorgen van opleidingen en omscholingstrajecten die passend bij de vraag. Natuurlijk stellen bedrijven passende ervaringsplaatsen (stage) beschikbaar. We moedigen jongeren aan een opleiding te kiezen in de kansrijke sectoren als bouw, zorg, de energietransitie/verduurzaming, techniek/windmolentechniek.

+ *Ondersteuning Gebiedscoöperatie*

Gebiedscoöperatie Eemsdelta NextWorx is van start, deze coöperatie is een initiatief van de Hanze Hogeschool en Univé, gesteund door bedrijven, gemeenten, het MBO en de Rijksuniversiteit Groningen. Bedoeling is kennis, hulp en ondersteuning te geven bij het ontwikkelen van innovatieve coöperaties die de regionale economie stimuleren. De ChristenUnie wil dit ondersteunen en stimuleren.

+ *Werk versterking naar lokale ondernemers*

We blijven het zeggen: de ChristenUnie vindt dat bij de versterking daar waar mogelijk gebruik moet worden gemaakt van lokale ondernemers. Dit is goed voor de lokale economie én werkgelegenheid. De scholing en omscholing van mensen naar werk in de bouw blijft dringend nodig om in de behoefte te voorzien.

Winkelgebieden

+ *Bloeiende centra*

Het behoud van robuuste winkelgebieden is van groot belang. Er staan nog wel te veel panden leeg, maar er is een flinke slag gemaakt in het compact maken van de winkelzones. We willen het gevoerde beleid daarom voortzetten. Het centrumplan Loppersum en de plannen die er liggen voor het centrum van Delfzijl (verplaatsing supermarkten, bouw appartementen, cultuurcluster Molenberg) moeten uitgevoerd worden. Ondernemers moeten ruimte krijgen voor creatieve oplossingen zoals combinaties van winkels en dienstverlening.

+ *Leefbare (centrum-)dorpen*

Verder willen we de voorzieningen in de dorpen zoveel mogelijk bewaren, vooral in de kerndorpen. Daarbij is het belangrijk om zoveel mogelijk voorzieningen te combineren (detailhandel, bibliotheek, dorps huis).

+ *Koopzondagen blijven wij onnodig vinden*

In de afgelopen raadsperiode hebben alle drie gemeenten ervoor gekozen het aantal koopzondagen vrij te laten. Wij zien dat als een stap richting een 24-uurs economie, met als gevolg dat gezamenlijke rustmomenten sterk afnemen. Een wekelijkse collectieve rustdag komt de samenleving ten goede. In alle gevallen moet voorkomen worden dat winkeliers gedwongen worden op zondagen open te zijn. Personeel mag niet verplicht worden te werken op zondag.

Gezonde agrarische sector

+ *Toekomstbestendige ondernemingen*

We zijn trots op onze agrarische sector en hebben hart voor boeren en tuinders. De stikstofproblematiek treft hen, hierdoor zullen sommigen hun bedrijf willen stopzetten. De gemeente ontwikkelt beleid voor Vrijkomende Agrarische gebouwen (VAB) en vrijkomend land. Landbouwondernemingen moeten ruimte krijgen voor moderne en duurzame bedrijfsvoering door investeringen mogelijk te maken. Zij krijgen ook ruimhartig ruimte voor nevenactiviteiten als landschapsonderhoud, toerisme, verkoop van streekproducten.

Toerisme en recreatie

+ *Goede doorverwijzing*

De gemeente Eemsdelta heeft alles in huis om dagjesmensen te trekken en mogelijkheden te over voor langdurig verblijf. We willen de promotie van Eemsdelta via St. Top van Groningen continueren. Langs allerlei kanalen (digitaal en gedrukt, via VVV en ondernemers) worden de thema's van het gebied in beeld gebracht. Er moeten goede contacten zijn met de toeristenbureaus over de grens in Duitsland en met toeristentrekkers Groningen-Stad en Lauwersoog, om de doorverwijzing naar ons gebied te verbeteren.

+ *Mooie voorzieningen*

Naast de mooie camperplekken die er in Eemsdelta te vinden zijn zouden we graag naar voorbeeld van Delfzijl ook in Appingedam en Loppersum nabij het centrum camperplekken realiseren. Ook willen we meer oplaadpunten voor e-bikes en laadpalen voor elektrische auto's. Goede voorzieningen helpen de ondernemer en de toeristische sector.

+ *Voortzetting succesvolle evenementen*

De ChristenUnie is ingenomen met de kwaliteit van de evenementen in Eemsdelta, de vele vrijwilligers die hieraan bijdragen en de vele bezoekers die het trekt. In de nieuwe gemeente moeten activiteiten voortgezet kunnen worden. Dit geldt voor grote evenementen als de Havendagen, DelfSail, Bie Daip en de Pinksterfeesten, èn voor kleinere en lokale evenementen zoals Bootje Zaaï'n, Proostmeerloop, Hippolytusrun, de Lopster Vrijmarkt, de Coopluymarkt etc. Goedlopende, succesvolle evenementen moeten gefaciliteerd en zo nodig ondersteund blijven worden. We pleiten voor een goede afstemming zodat evenementen tijdig bekend zijn en niet teveel op dezelfde dag vallen.

HOOFDSTUK 8 ENERGIE, KLIMAAT EN MILIEU

Waar staat de ChristenUnie voor?

In de gemeente Eemsdelta willen we als inwoners een schone leefomgeving – lucht, water, land - waarin we veilig en gezond kunnen leven. Dit gunnen we niet alleen voor onszelf maar de hele planeet waar we een deel van zijn. De ChristenUnie wil daarom zorgvuldig omgaan met de schepping. Dat betekent: verduurzamen, recyclen en hergebruiken, ruimte geven aan groen.

Energieke gemeente

+ *Van gas los*

Wat de ChristenUnie betreft zouden alle huizen in Nederland in 2040 gasvrij moeten zijn - het huidige Klimaatakkoord zegt 2050. Hoe dan ook, het betekent nogal wat voor huiseigenaren. Voor alle informatie en subsidieregelingen rond duurzaam en gasvrij wonen kunnen zij terecht bij Energieloket Groningen, uitgaand van de Groninger gemeenten. Dat loket moet alom bekend zijn. Wanneer huizen versterkt worden moeten we de kans grijpen deze ook te verduurzamen. Nieuwbouwwoningen moeten gasvrij en zo energieneutraal mogelijk opgeleverd worden.

+ *Invoeren Verzilverening*

De ChristenUnie is voorstander van een Verzilverening, die de SNN via het Energieloket in andere Groninger gemeenten al aanbiedt. Met de Verzilverening kan overwaarde van het huis gebruikt worden voor duurzaamheidsmaatregelen.

+ *Innovatieve verduurzaming industrie*

Binnen Chemport Europe werkt de chemische industrie in Delfzijl (en Emmen) aan milieudoelstellingen die het chemiecluster liefst als eerste in Europa maar uiterlijk in 2050 bereikt wil hebben: nul CO₂-uitstoot, een minimale milieuoetafdrak en gebruik van enkel hernieuwbare energie. We vinden dat dit streven optimaal ondersteund moet worden, zeker nu de economische crisis remmend werkt.

Duurzame energie

+ *Geen nieuwe plannen windparken*

In de afgelopen periode zijn verschillende windparken tot ontwikkeling gekomen. Andere staan in de planning om te bouwen. De leefbaarheid kan door verdere uitbreiding onder druk komen. De ChristenUnie staat daarom achter de Energievisie 'Ruimte voor Energie', die geen ruimte geeft voor nieuwe windparken. We zijn zéér terughoudend en werken niet mee aan plannen waaraan de omgeving niet kan deelnemen en meeprofiteren. We zijn vóór uitbreiding windparken op zee.

+ *Zonnedaken en kleine -parken*

Nieuw te bouwen huizen zouden standaard van een zonnedak moeten worden voorzien, zodat de zonnedaken geen allegaartje worden. Aanleg van grotere zonneparken gebeurt bij voorkeur in industriegebieden en langs dijken, en altijd binnen de kaders van de Energievisie. Er moet geen onnodige landschapsvervuiling ontstaan bij woongebieden en agrarische land. Wat de ChristenUnie betreft kunnen daken van gebouwencomplexen in woon- en bedrijfsgebied beter benut worden.

+ *Inwoners delen in opbrengst*

Omwonenden moeten dus mee-profiteren van wind- en zonneparken, zij hebben er immers ook de lasten van. Dit profiteren kan door meedoen in financiering en/of exploitatie door bijvoorbeeld energiecoöperaties of een gebiedsgebonden bijdrage die terugvloeit naar de lokale samenleving. De Energievisie geeft mogelijkheid voor dorpsmolens en kleine zonneparken, we steunen dergelijke kleinschalige burgerinitiatieven. Bewoners beslissen mee waar deze zonneparken komen.

Afvalinzameling

+ *Geen DIFTAR*

De huidige techniek voor nascheiding bij afvalinzameling en betaling via de algemene afvalstoffenheffing is zeer effectief en efficiënt. We willen dit systeem voor de gehele gemeente Eemsdelta laten gelden en zijn tegen een diftarsysteem, waarbij inwoners per kilo ingeleverd afval betalen. Een heffing naar gewicht kan een stimulans zijn voor het verminderen van de afvalproductie, maar weegt niet op tegen de nadelen: dumpen van afval elders, zwerfafval, afvaltoerisme etcetera.

+ *Stimuleren initiatieven schone leefomgeving*

We zien dat inwoners betrokken zijn bij het schoonhouden van onze omgeving en het opruimen van zwerfafval. Op verschillende plekken zijn initiatieven, zoals deelname aan 'Nederland Schoon'. Dit willen we stimuleren, evenals initiatieven ter vermindering van afvalproductie.

+ *Opruimplicht hondenpoep*

Hondenpoep blijft in de ergernis top 10 een hoge plaats innemen. De ChristenUnie is vóór een actief beleid: hondeneigenaren moeten plekken hebben waar honden vrij kunnen rondlopen zonder overlast te veroorzaken. Op deze plekken hoeft geen opruimplicht voor de hondenpoep te gelden, op alle andere plaatsen binnen de bebouwde kom wèl.

Groene gemeente

+ *Voldoende groen*

Groen in de wijken draagt bij aan een prettige leefomgeving en heeft een belangrijke recreatie- en ontmoetingsfunctie. Groen is ook noodzakelijk voor de afvoer van regenwater en voor vogels en insecten (bijen!). Daarom let de ChristenUnie op voldoende groen in stedelijk gebied en willen we inwoners aanmoedigen hun tuin groen aan te leggen (minder tegeltuinen).

+ *Respectvol onderhoud*

Het onderhoud van openbaar groen is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Dit moet goed gebeuren met oog voor uitstraling en veiligheid. Inwoners kunnen hieraan meewerken. We vragen speciale aandacht voor de gemeentelijke begraafplaatsen: deze moeten goed en respectvol onderhouden worden, ook als het extra inspanning vraagt.

HOOFDSTUK 9 WONEN EN RUIMTE

Waar staat de ChristenUnie voor?

De gemeente Eemsdelta wil een goede plek zijn om te wonen, in een aantrekkelijke omgeving. Dat betekent allereerst dat er goede en betaalbare huizen moeten zijn voor zowel de koper als de huurder. Maar ook speelplekken voor de kinderen en een bankje voor de ouderen. Dus een goed ingerichte openbare ruimte waar de wensen van het dorp of de buurt zo goed mogelijk ingevuld worden.

Wonen

+ *Voldoende betaalbare koop- en huurwoningen*

Krimp en aardbevingen hebben in Eemsdelta de komende jaren nog veel invloed op het woningbeleid. En de terugval van de economie door Corona heeft ongetwijfeld ook gevolgen. De ChristenUnie wil graag binnen de verwachte krimpcijfers een flexibeler omgang met het woningbeleid, zodat beter ingespeeld kan worden op de veranderende omstandigheden en de veranderende vraag. Met als doel voldoende bouwkavels, koop- en huurwoningen, ook voor starters en mensen met een smallere beurs, ook in de kleinere kernen.

+ *Continuering stimulerende regelingen*

Er zijn enkele gemeentelijke financiële regelingen om (aankomende) huiseigenaren op weg te helpen bij aankoop of aanpassing van de woning. Wij willen deze graag continueren in de nieuwe gemeente. We noemen de bestaande Starterslening om de eerste stap op de woningmarkt te vergemakkelijken, de Blijverslening voor levensloopbestendige aanpassingen en de Duurzaamheidslening om de woning te verduurzamen. We zouden daar de Verzilverlening nieuw aan willen toevoegen.

Veilig wonen in aardbevingsgebied

+ *Meer vaart in de versterking*

Door zich nog steeds voordoende aardbevingen in onze gemeente kan van veel woningen de veiligheid niet meer worden gegarandeerd. De ChristenUnie vindt dat de veiligheid van inwoners centraal moet staan. Daarom moet het tempo van de versterking flink omhoog en moet schade snel en adequaat worden hersteld. Ook moeten alle woningen bouwkundig op veiligheid gekeurd kunnen worden, uiteraard met instemming van de eigenaar.

+ *Afspraak is afspraak*

Het aanpassen van bouwrichtlijnen en veranderende vooruitzichten wat betreft de sterkte van de aardbevingen moet er niet toe leiden dat versterkingsplannen die al lopen tussentijds aangepast worden. Dit leidt tot grote onduidelijkheid en onzekerheid bij inwoners. Beloftes die gedaan zijn moeten waargemaakt worden. Daarom moet de tijd die verstrijkt tussen inspectie en start van de versterking zo kort mogelijk zijn.

+ *Meer gelijkheid in het gebied*

Door veelheid aan trajecten en veranderende normen en richtlijnen dreigt (rechts)ongelijkheid tussen bewoners te ontstaan. We zien ongelijkheid in projecten en trajecten op het gebied van vergoedingen, verduurzamingsmogelijkheden etc. We pleiten voor meer gelijktrekking van regelingen door woningcorporaties, NCG en provincie; regelingen moeten niet per wijk/dorp en per project verschillen.

⊕ *Goede begeleiding bij versterking*

Er moet bij alle projecten goede aandacht zijn voor de mensen die het aangaat. We willen dat inwoners zodra hun woning versterkt moet worden zij begeleid worden door medewerkers van de gemeente, die uitleg geven en helpen keuzes te maken. Door de veelheid aan organisaties, de verschillende versterkingstrajecten (batches, eigen initiatief, Bouwimpuls etc.) is het voor inwoners erg ingewikkeld goed zicht op hun mogelijkheden en rechten te hebben. Goede begeleiding is ook daarom noodzakelijk.

⊕ *Rechtspositie inwoner*

De ChristenUnie wil dat de rechtsbescherming van gedupeerden continu aandacht heeft. Het moet duidelijk zijn naar welke instantie je toe kunt gaan en wat je tegen een besluit kunt doen. De gemeente dient dit op velerlei wijze te garanderen en stimuleren.

⊕ *Duurzaam en levensloopbestendig*

We willen stimuleren dat bij het versterken gelijk een duurzaamheidsslag wordt gemaakt. Soms kan sloop/nieuwbouw de voorkeur hebben om woningen duurzaam en/of levensloopbestendig terug te laten komen, of om zó terug te bouwen dat het totale woningbestand in Eemsdelta meer aan de vraag beantwoordt. Herinrichting van de woonomgeving hoort ook bij de versterking.

Openbare ruimte

⊕ *Inwoners betrekken bij inrichting van de buurt*

Een aantrekkelijke woonomgeving verhoogt het woonplezier. Daarom is het belangrijk om inwoners te betrekken bij de inrichting van de buurt. Binnen de Omgevingswet zijn daar mogelijkheden voor en met leefbaarheidsgelden van de Nationaal Coördinator (NCG) en het Nationaal Programma Groningen (NPG) kunnen plannen ontwikkeld en uitgevoerd worden.

⊕ *Nogmaals: dorps- en wijkbudgetten*

Een dorps- en wijkbudget geeft inwoners extra ruimte om ook op langere termijn in de buurt mogelijkheden en activiteiten in stand te houden. Zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid van bewoners bij activiteiten - maar ook bij onderhoud van openbaar groen – kan worden beloond door verhoging van het dorpsbudget, als stimulans voor betrokkenheid en verantwoordelijkheid.

Natuur en buitengebied

⊕ *Goede recreëermogelijkheden*

Eemsdelta heeft een prachtig buitengebied met natuur en vooral ook cultuurlandschap (de wierden). Dat vraagt om goed onderhoud en een goede ontsluiting. Om er als inwoners van te genieten zijn op elkaar aansluitende wandel- en fietspaden erg belangrijk. Fietsroutes en dorpsommetjes geven zo de mogelijkheid voor ontspannen dicht bij huis in de open lucht.

⊕ *Ruimte voor de boer om er zijn boterham te verdienen*

De boer beheert en onderhoudt een groot deel van het cultuurlandschap. Daar zijn we blij mee. Maar tegelijk moet hij er zijn brood verdienen. We pleiten voor behoud van landschappelijke elementen, maar tegelijk ook voor efficiënte bedrijfsvoering. Boerderijen die als karakteristiek pand zijn aangemerkt moeten dezelfde ontwikkelingskansen hebben als andere.

⊕ *Maaien en bestrijden*

We pleiten voor een goed maaibeleid, dat enerzijds de variatie in planten en bloemen bevordert maar anderzijds ook zorgt voor de bestrijding van ongewenste exoten zoals Bereklauw en Jacobskruid.

HOOFDSTUK 10 MOBILITEIT

Waar staat de ChristenUnie voor?

We fietsen naar school, rijden naar ons werk, willen even wandelen in de natuur of nemen de trein naar een concert in de stad. De ChristenUnie vindt het van grote waarde dat burger zo lang en goed mogelijk mobiel zijn, dit draagt bij aan levenslust en kan sociaal isolement voorkomen. Mobiliteit verbindt.

Lopend of op de fiets

+ *Veilige routes*

Iedereen moet veilig over straat kunnen. In dorpen en het stedelijk gebied moeten de loop- en fietsroutes goed en veilig zijn. Stoepen moeten goed begaanbaar zijn voor mensen met rollator of rolstoel, evenals opstapplaatsen voor de bus. Trouwens, ook buiten de bebouwde kom moet veilig gefietst en gewandeld kunnen worden. Rond scholen blijft extra aandacht voor de verkeerssituatie nodig. We zijn alert op de ontwikkeling van de verkeersstromen rond de nieuwe scholencampus.

+ *Fietssnelweg Groningen*

We zijn voor het doortrekken van de fietssnelweg vanaf Groningen tot Delfzijl en pleiten voor een goede aansluiting van lokale fietspaden op deze fietssnelweg. Per fiets of e-bike naar school/universiteit of werk is niet alleen gezond maar ook goed voor het milieu.

+ *Verbreden fietspaden*

We zouden ook willen pleiten voor ruimere fietspaden voor meer toeristisch-recreatieve mogelijkheden, die dan gelijk ook meer geschikt en dus veiliger zijn voor scootmobiel en e-bike. Dit is iets om bij nieuwe plannen en herstructurering mee te nemen.

Met de auto

+ *Snelle route naar Groningen*

De snellere verbinding vanaf Eemsdelta naar Groningen loopt meer via de Eemshavenweg en de N33 dan via de N360. We zijn daarom blij met de verdubbeling van de N33 tot Appingedam (of eventueel nog verder), de N33 wordt er ook een stuk veiliger van. Er moet goed gekeken worden naar hoe het verkeer vanaf de N33 zo goed mogelijk te spreiden over de verschillende toegangswegen naar de wijken van Appingedam en Delfzijl.

+ *Veilig verkeer bij versterking*

Het zwaar verkeer in dorpen en wijken neemt toe door de vele bouwactiviteiten in het kader van het versterkingsprogramma. We zien erop toe dat er alles aan gedaan wordt de werkzaamheden verkeersveilig te laten verlopen en dat de overlast voor inwoners binnen de perken blijft.

+ *Aquaduct Eemskanaal-N33*

We zijn blij met de verdubbeling van de N33 tot aan Appingedam maar zien precies daar ook de 'bottleneck': de Eelwerderbrug zorgt voor dagelijkse wachttijden en daarmee stagnering van het verkeer. We ondersteunen onderzoek naar mogelijkheden voor een aquaduct op deze plek. Een aquaduct verbetert de veiligheid en de doorstroom van het toenemend woon/werkverkeer richting Eemshaven-Delfzijl en Groningen-Assen.

Openbaar en Publiek Vervoer

+ *Het Openbaar Vervoer als goed alternatief*

We zouden graag zien dat in betere tijden (na de corona-restricties) het OV een steeds grotere concurrent in tijd, kosten en comfort wordt van de auto. Het OV heeft milieuvoordelen die nog vergroot kunnen worden: we zetten in op 'schone' bussen, liefst elektrisch. Voor iedereen al of niet in het bezit van rijbewijs/auto moet het OV een overweging zijn voor regioritten of reizen verder het land in. Algemeen geldt dat provincie en gemeente er steeds naar streven dat niet alleen grote maar ook kleine kernen goed bereikbaar zijn.

+ *Verbetering hubs*

De OV-knooppunten (hubs) geven een goede aansluiting van trein en buslijnen op elkaar en met de hub-taxi word je bij huis opgehaald of afgezet. Maar het kan nog beter: elke hub zou van OV-fietsen moeten zijn voorzien en met name bij de treinstations moeten meer parkeerplaatsen zijn. We steunen en pleiten voor experimenten met zelfrijdende busjes, elektrische deelauto's en -fietsen. Op termijn kan dit de bereikbaarheid en leefbaarheid in de kleine kernen verbeteren. NPG-gelden bieden goede mogelijkheden om deze experimenten te financieren.

+ *Vervoer kwetsbare groepen*

Via de zorgloketten kan informatie en toegang tot WMO-vervoer geregeld worden, voor mensen die slecht ter been zijn of een andere beperking hebben. Hier moet men bekend zijn met het totale pakket aan publiek vervoer (buurtbus, WMO- en hub-taxi), met het noabervervoer en de OV-ambassadeurs. Goede samenwerking tussen alle partijen om vrijwilligers, privaat- en publiek vervoer en het OV te verbinden, evt. via een digitaal platform.